

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий
коледж Глухівського НПУ
ім. О. Довженка»

Ірина БОЯРИНОВА

2026 року

ПРОГРАМА

фахового випробування (співбесіда)
«Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції
та харчові технології» для вступників за ОПС «Фаховий молодший бакалавр»
на базі ОКР «Кваліфікований робітник»

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями):

А5.37 Професійна освіта (Аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові
технології)

Глухів-2026

Програму вступного фахового випробування «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» складено на основі державних стандартів з підготовки кваліфікованих робітників за професіями:

- Слюсар з ремонту автомобілів;
- Водій автотранспортних засобів;
- Машиніст дорожньо-транспортних машин;
- Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва;
- Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва
- Технологія харчового виробництва

Програму склав Фокін Олександр Володимирович, голова фахової атестаційної комісії ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка».

Програму розглянуто та схвалено на засіданні Приймальної комісії ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка» (Протокол № 7 від «25» травня 2026 року)

Відповідальний секретар Приймальної комісії
ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського НПУ ім. О. Довженка»

Оксана СОРОКА

Пояснювальна записка

Програма фахового випробування «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» для вступників на навчання до ВСП «Професійно-педагогічного фахового коледжу Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» на базі освітньо-кваліфікаційних рівнів «Кваліфікований робітник», «Молодший спеціаліст», ступенів вищої освіти для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

Програма має таку структуру:

- пояснювальна записка;
- зміст навчального матеріалу;
- основні вимоги до теоретичного та практичного рівня підготовки вступників;
- критерії оцінювання вступних випробувань;
- список рекомендованої літератури.

Змістом програми передбачено виявлення сформованості інтегральної компетентності, що виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності: дотримання та виконання вимог охорони праці, промислової пожежної безпеки, виробничої санітарії; розуміння та дотримання вимог енергозбереження, знання з будови основних вузлів та агрегатів тракторів, автомобілів та сільськогосподарських машин і знарядь; основ регулювання робочих органів, вузлів і механізмів та їх налагодження; знання з проведення технічного обслуговування та основ діагностування та регулювання окремих деталей, механізмів і вузлів тракторів, автомобілів і сільськогосподарських машин, визначення сучасних тенденцій розвитку харчової промисловості, набуття знань та практичних навичок з технологій виробництва окремих видів продуктів, набуття вмінь проводити технологічні розрахунки витрат сировини та виходу готової продукції, вивчення вимог нормативно-технічної документації до різних видів продуктів, оволодіння методиками дослідження якості сировини та готової продукції.

Обсяг вимог до знань вступників

Вступник повинен знати:

- конструкцію трактора та автомобіля, призначення, будову та принцип дії їх систем і механізмів;
- правила, способи та особливості виконання сільськогосподарських робіт машино-тракторними агрегатами відповідно до вимог агротехніки;
- ознаки та причини основних несправностей сільськогосподарських машин, тракторів, автомобілів та способи їх усунення;
- систему технічного обслуговування та ремонту машин;
- основні властивості паливно-мастильних матеріалів;
- правила зберігання та способи захисту від корозії сільськогосподарських машин;
- правила охорони праці під час експлуатації та обслуговування;
- основні властивості металів;
- основні способи зберігання сировини;
- сорти борошна;
- вплив підприємств харчової промисловості на навколишнє середовище;
- призначення тари і її класифікація;
- асортимент круп та їх значення у харчуванні людини;
- основні способи зберігання та переробки м'яса;
- підгалузі м'ясної промисловості за основною продукцією.

Вступник повинен вміти:

- своєчасно виконувати регульовальні роботи й проводити технічне обслуговування тракторів, автомобілів і сільськогосподарських машин;
- виявляти та усувати несправності в процесі експлуатації;
- оцінювати технічний стан і методи діагностування;
- зберігати сировину;

- оцінювати вплив підприємств харчової промисловості на навколишнє середовище;
- відрізнати сорти борошна;
- класифікувати підгалузі м'ясної промисловості за основною продукцією.

Зміст навчального матеріалу за основними блоками для фахового вступного випробування (співбесіда) «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» та основні вимоги до теоретичного та практичного рівня підготовки вступників

Розділ 1. Трактори

Загальні будова тракторів. Історія виникнення тракторів. Класифікація тракторів за призначенням, ходовою частиною, остовом, двигуном. Робоче обладнання тракторів. Будова двигунів внутрішнього згорання. Механізми і системи ДВЗ.

Будова та робота кривошипно-шатунного і газорозподільного механізмів двигуна внутрішнього згорання. Основні несправності та їх усунення. Технічне обслуговування кривошипно-шатунного механізму.

Призначення, будова та робота системи пуску двигунів внутрішнього згорання. Технічне обслуговування приладів пуску. Основні несправності та їх усунення.

Призначення, будова та робота вузлів системи охолодження та мащення двигунів внутрішнього згорання. Повітряне і рідинне охолодження двигуна, їх переваги і недоліки. Технічне обслуговування системи охолодження та мащення, основні несправності та способи їх усунення.

Будова системи живлення, типи систем живлення. Схеми і основні елементи живлення газових двигунів. Технічне обслуговування системи живлення, основні несправності та способи їх усунення.

Призначення, загальна будова та принцип роботи коробок передач тракторів. Класифікація коробок передач. Технічне обслуговування коробок

передач, роздавальних коробок, ходозменшувачів. Основні несправності та способи їх усунення.

Призначення, будова і робота рульового керування колісних тракторів. Призначення основних деталей рульового приводу. Основні несправності, регулювання та технічне обслуговування рульового керування.

Призначення, будова ходової частини колісних тракторів. Колеса і підвіски колісних тракторів. Технічне обслуговування ходової частини колісних та гусеничних тракторів.

Загальні відомості про будову системи освітлення і сигналізації, допоміжне обладнання, джерела струму. Джерела і споживачі електричної енергії тракторів. Технічне обслуговування джерел струму.

Призначення, будова гальмівних систем тракторів. Переваги і недоліки гідравлічного приводу гальм. Будова пневматичного приводу гальм. Технічне обслуговування, основні несправності гальмівної системи та способи їх усунення.

Призначення, будова та робота механізмів ведучих мостів. Будова диференціалу, принцип його роботи. Відомості про кінцеву передачу. Призначення, будова механізму повороту гусеничних тракторів. Технічне обслуговування головної передачі, диференціалу і кінцевої передачі. Основні несправності та їх усунення.

Паливо-мастильні матеріали для ДВЗ. Основні марки дизельного палива, моторних і трансмісійних олів.

Розділ 2. Сільськогосподарські та гідромеліоративні машини

Загальні відомості про сільськогосподарські та гідромеліоративні машини. Класифікація сільськогосподарських машин за призначенням, будовою, робочим процесом. Регулювання окремих вузлів і механізмів.

Класифікація ґрунтообробних машин для основного і поверхневого обробку ґрунту, їх регулювання.

Будова та робочий процес плугів спеціального призначення, комбіновані агрегати.

Призначення, будова , робота машин для підготовки і внесення добрив, їх регулювання.

Призначення, будова та принцип роботи сівалок зернових, бурякових, овочевих, кукурудзяних.

Призначення, будова принцип роботи картоплесаджалок, їх класифікація та регулювання.

Загальні відомості про машини для захисту культур від шкідників, хвороб і бур'янів. Способи захисту сільськогосподарських рослин.

Призначення, будова та принцип роботи агрегатів і комплексів для збирання хлібних злаків, очищення, сортування і сушіння зерна, їх класифікація та регулювання.

Система машин для заготівлі трав на сіно, сінаж, трав'яну муку, для збирання кукурудзи на зерно, силос, їх класифікація, будова, робочий процес, регулювання.

Будова та робочий процес машин для збирання коренеплодів, їх класифікація.

Техніка безпеки при роботі на сільськогосподарських машинах.

Розділ 3. Охорона праці

Поняття охорони праці та техніки безпеки. Поняття та види небезпек. Поняття та види шкідливих факторів. Техніка безпеки та охорона праці під час виконання ручних робіт. Техніка безпеки та охорона праці під час виконання машинних робіт. Техніка безпеки та охорона праці під час виконання операцій ВТО. Заходи забезпечення безпечної роботи з електричним обладнанням майстерень (заземлення, занулення, захисне відключення). Правила організації робочого місця для виконання ручних робіт. Правила організації робочого місця для виконання машинних робіт.

Розділ 4. Технологія харчового виробництва

Технологія переробки зерна. Технологія борошна і круп. Технологія макаронних виробів. Технологія хліба і хлібобулочних виробів. Технологія крохмалю та крохмалепродуктів. Технологія безалкогольних напоїв. Технологія цукру. Технологія кондитерських виробів. Технологія рослинних

олій. Технологія гідрогенізованих рослинних олій, маргарину та майонезу.
Технологія молока, вершків та вершкового масла. Технологія кисломолочних продуктів. Технологія сичугових сирів, морозива та молочних консервів.
Технологія переробки риби та рибопродуктів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Співбесіда передбачає відповідь на 5 питань з різних розділів програм дисциплін. Відповідь на кожне питання оцінюється 0-40 балами.

Максимальна кількість балів, що їх може набрати претендент на навчання, становить 200 балів. Вступник має право брати участь у конкурсі, якщо набирає 100–200 балів, і втрачає його, якщо набирає менше 100.

Відповіді вступника на співбесіді екзаменаційна комісія оцінює за такими критеріями:

Оцінка в балах за відповідь на одне питання	Критерії оцінювання
36-40	Відповідь на питання правильна, точна, вичерпна. Вступник переконливо аргументує свою позицію, демонструє належне розуміння понять. Виклад матеріалу логічний. Формулювання понять змістовне та обґрунтоване.
31-35	Відповідь на питання правильна, але в окремих аспектах неточна або неповна. Вступник більшою або меншою мірою аргументує свою позицію, демонструє належне розуміння понять. Виклад матеріалу логічний. Формулювання понять правильне, але може містити незначні помилки.
25-30	Відповідь на питання правильна, але в окремих аспектах неточна та неповна. Вступник аргументує свою позицію, демонструє розуміння понять. Виклад матеріалу не завжди логічний і переконливий. Формулювання понять не повне, з великою кількістю помилок.
20-24	Відповідь на питання здебільшого правильна, містить неточності, які засвідчують недостатню глибину знань і недостатнє розуміння матеріалу. Вступник непереконливо аргументує свою позицію, подеколи нечітко тлумачить зміст понять. Більшість понять не сформульовано та мають велику кількість помилок.
0-19	Відповідь на питання неправильна, вступник володіє матеріалом на низькому рівні, не аргументує своєї позиції. Виклад побудований нечітко, судження необґрунтовані, недостатньо розвинена самостійність мислення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоконь Я.Ю., Окоча А.І Трактори і Автомобілі: підручник. Київ, 2003. 324с.
2. Войтюк Д.Г., Дубровін В.С., Іщенко Т.Д. Сільськогосподарські та меліоративні машини. Київ, 2004. 542 с.
3. Гандзюк М.П., Желібо Є.П. Основи охорони праці. Київ, 2004. 408 с.
4. Гуржій А.М., Сільвестров А.М., Поворознюк Н.І. Електротехніка з основами промислової електроніки: підручник для учнів проф.-тех. навч.закл. Київ, 2002.382 с.
5. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Львів,2002. 320 с.
6. Кисліков В.Ф., Луциков В.В. Будова й експлуатація автомобілів: підручник Київ, 2000. 400 с.
7. Лівінський О.М., Ігнатенко С.В., Курок О.І. Трактори і автомобілі: підручник. Київ, 2015. 460 с.
8. Охорона праці: навчальний посібник/ За ред.. В. Кучерявого. Львів, 2007. 368 с.
9. Грек О. В., Скорченко Т. А. Технологія комбінованих продуктів на молочній основі. Київ, НУХТ, 2012. 362 с.
10. Дорохович А. М. Технологія шоколаду: навч. Посібник. Київ : НУХТ, 2014. 367 с.
- 11.Товажнянський Л. П., Бухкало Л. П., Капустенко П. О., Орлова Є. І. Загальна технологія харчових виробництв у прикладах і задачах: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 496 с.
- 12.Загальні технології харчових виробництв: підручник / за ред. М. М. Калакура, Л. Ф. Романенко. Київ : Університет "Україна", 2010. 814 с.
- 13.Домарецький В. А., Шиян П. Л., Калакура М. М. та ін. Загальні технології харчових виробництв: підруч. Київ: Університет „Україна”, 2010. 814 с.
- 14.Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» із змінами і доповненнями від 22 липня 2014 року № 1602-VII.
- 15.Загальні технології харчових виробництв: підручник / за ред. М.М. Калакура, Л.Ф. Романенко. Київ, Університет "Україна". 2010. 814 с.
- 16.Теличкун В.І., Гавва О.М., Теличкун Ю.С. та ін. Технологічні комплекси харчових виробництв: Навчальний посібник. Київ, Видавництво «Сталь». 2017. 456 с.
- 17.Бухкало С.І. Загальна технологія харчової промисловості у прикладах і задачах (прикладі та тести). Київ, Центр навчальної літератури. 2018. 108 с.